

Tematyka zajęć, wymagania - cele kształcenia i wychowania w klasie IV:

1. Wspólnota domu, serca i myśli – funkcje rodziny
2. Witaj w domu – funkcje prokreacyjna i opiekuńcza
3. Zasady i normy – funkcje wychowawcza i socjalizacyjna
4. Miłość, która scala – funkcje psychiczno-uczuciowa i kontrolna
5. Jesteśmy razem – funkcje rekreacyjno-towarzyska, kulturowa i ekonomiczna
6. Człowiek istota płciowa
7. 8. Przekazywanie życia (dla grupy dziewcząt, dla grupy chłopców)
9. 10. U progu dojrzewania (dla grupy dziewcząt, dla grupy chłopców)
11. 12. Rodzi się dziecko (dla grupy dziewcząt, dla grupy chłopców)
13. 14. Intymność (dla grupy dziewcząt, dla grupy chłopców)
15. 16. Obrona własnej intymności (dla grupy dziewcząt, dla grupy chłopców)
17. Koleżeństwo
18. Dobre wychowanie
19. Internet świat prawdziwy czy nieprawdziwy?

Tematyka zajęć; wymagania (Podstawa programowa)	Wymagania Cele szczegółowe kształcenia i wychowania w kl. IV	Materiał nauczania
1. Wspólnota domu, serca i myśli – funkcje rodziny Wymagania ogólne: I Wymagania szczegółowe: I.4, 8	Uczeń potrafi: • przedstawić treści, które będą przedmiotem zajęć wychowania do życia w rodzinie, • wzbudzić refleksję nt. przedstawionych celów zajęć WDŻ, • wspólnie tworzyć kontrakt dotyczący zasad pracy na lekcjach WDŻ, • nazwać podstawowe funkcje rodziny. Uczeń uświadomi sobie: • potrzebę zajęć prorodzinnych w nauczaniu szkolnym, • konieczność dostosowania się do wspólnie ustalonych zasad pracy na lekcjach WDŻ.	1. Poznajmy się. Krótka prezentacja nauczyciela i uczniów. 2. Dojrzewanie (pokwitanie)– ważny okres w życiu człowieka. 3. Udział rodziny i szkoły w przygotowaniu uczniów do podjęcia przyszłych ról życiowych. 4. Krótka prezentacja treści na lekcjach WDŻ. 5. Podstawowe zasady, które będą obowiązywały na zajęciach WDŻ, np.: angażuję się w zajęcia, słucham uważnie, co mówią inni, nie przerywam itp. 6. Sposoby gratyfikacji za aktywność i pracę na zajęciach WDŻ. 7. Wspólnota domu, serca i myśli, czyli o funkcjach rodziny (wprowadzenie).
2. Witaj w domu – funkcje	Uczeń potrafi: • wyjaśnić istotę funkcji prokreacyjnej rodziny,	1. Gdy rodzina się rozrasta– funkcja prokreacyjna.

prokreacyjna i opiekuńcza Wymagania ogólne: I, II Wymagania szczegółowe: I.4,8; IV.4	• nazwać stopnie pokrewieństwa i wyjaśnić wielopokoleniowość rodziny, • wskazać znaczenie funkcji opiekuńczej rodziny ze szczególnym uwzględnieniem jej roli w opiece nad najstarszymi: dziećmi i ludźmi w podeszłym wieku, • przedstawić najważniejsze potrzeby w rodzinie: miłości i akceptacji najbliższych. Uczeń uświadomi sobie: • potrzebę okazywania wdzięczności rodzicom za ich trud związany z opieką nad dziećmi, • rolę empatii i altruizmu wobec innych.	• dziecko – owocem miłości rodziców, • potomstwo – nowi członkowie rodziny; biologiczna ciągłość; rodzina wielopokoleniowa, • rodzina – podtrzymaniem szerszych ludzkich zbiorowości, np. społeczeństw, narodu. 2. Dawanie i branie w rodzinie – wyrazem wspólnoty miłości. 3. Rola rodziny w opiece nad najmłodszymi i najstarszym i jej członkami.
3. Zasady i normy – funkcje wychowawcza i socjalizacyjna Wymagania ogólne: I, II Wymagania szczegółowe: I.4, 6, 8, 9, 11	Uczeń potrafi: • wzbudzić refleksję nad swoim zachowaniem w rodzinie, i poza nią, • uzasadnić, dlaczego należy zachowywać się uprzejmie, taktownie wobec innych, • rozróżnić zachowania naganne od nienaganych. Uczeń uświadomi sobie: • potrzebę podjęcia samowychowania i samorozwoju, • satysfakcję, jakiej doznajemy podczas podejmowania właściwych decyzji i odpowiedzialnych wyborów	1. Funkcja wychowawcza rodziny jako wzajemne uczenie się i współtworzenie kultury bycia, uprzejmości, taktu, współodczuwania, pomocy i miłości. 2. Proces samowychowania jako: • refleksja o sobie i dokonywanych wyborach, • umiejętność podejmowania właściwych decyzji, • wybór wzorców (autorytetów), • umiejętność rezygnacji ze swojej wygody na rzecz bliskich osób.
4. Miłość, która scala – funkcje psychiczno-uczuciowa i kontrolna Wymagania ogólne: I, II Wymagania szczegółowe: I.5, 7, 8, 9,11	Uczeń potrafi: • nazwać i przedstawić istotę pojęć: wrażliwość, miłość, empatia, altruizm, • opisać przejawy troski rodzicielskiej o dzieci w realizacji funkcji kontrolnej. Uczeń uświadomi sobie: • istotę samowychowania i rozwoju społecznego, • troskę rodziców o dzieci i stawianie im wymagań.	1. Różne postawy członków rodziny wobec siebie. 2. Zachowania empatyczne a obojętne. 3. Rola rodziców w wychowaniu dzieci do umiejętności współodczuwania. 4. Praca nad swoim charakterem. 5. Istotne znaczenie funkcji kontrolnej rodziny w wychowaniu dzieci.
5. Jesteśmy razem – funkcje rekreacyjno-towarzyska, kulturowa i ekonomiczna Wymagania ogólne: I, II Wymagania szczegółowe: I.4, 6, 7, 8, 9, 10, 11	Uczeń potrafi: • uzasadnić potrzebę podtrzymywania więzi z bliższą i dalszą rodziną oraz znajomymi, • opisać sposoby spędzania czasu wolnego w rodzinie, • wymienić akcje charytatywne i sposoby działania wolontariatu. Uczeń uświadomi sobie: • wysiłek rodziców w zapewnieniu potrzeb bytowych rodziny, • walory czynnego odpoczynku, • potrzebę rezygnacji z postawy roszczeniowej i niektórych zachcianek.	1. Dobrze zagospodarowany wolny czas – realizacją funkcji rekreacyjno-towarzyskiej rodziny. 2. Spotkania rodzinne w szerszym gronie – okazją do przekazywania tradycji i wzmocnienia więzi. 3. Wzajemne obdarzanie, szczególnie własnoręcznie wykonanymi upominkami – dużą satysfakcją i radością. 4. Potrzeby bytowe – funkcja ekonomiczna rodziny. 5. Umiejętność dzielenia się z innymi (akcje charytatywne, wolontariat).
6. Człowiek istota	Uczeń potrafi:	1. Płciowość człowieka w aspekcie

płciowa Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: II 3, 4, 5	• określić odrębność płci biologicznej, psychicznej i społecznej, • dostrzec i omówić zagadnienie równości płci, • przedstawić istotę uzupełniania się płci (komplementarność). Uczeń uświadomi sobie: • celowość płciowości człowieka – rodzicielstwo, • różne role mężczyzn i kobiet i ich uzupełnianie się.	biologicznym, psychicznym i społecznym. 2. Rola rodziców w traktowaniu dziecka jako istoty płciowej. 3. On i ona w różnych i tożsamy rolach. 4. Komplementarność (wzajemne uzupełnianie się) płci. 5. Równoprawność i równorzędność osób
7. Przekazywanie życia (dla grupy dziewcząt) Wymagania ogólne: V, VI Wymagania szczegółowe: III.1, 2, 3	Uczennica potrafi: • określić, czym jest macierzyństwo i ojcostwo, • wskazać perspektywę swojego psychofizycznego rozwoju w celu podjęcia przyszłych ról związanych z macierzyństwem. • opisać budowę układu rozrodczego kobiety i mężczyzny, • omówić funkcjonowanie układu rozrodczego dojrzewającej dziewczyny i dojrzewającego chłopca. Uczennica uświadomi sobie: • potrzebę przygotowania się do podjęcia przyszłych ról małżeńskich i rodzinnych	1. Okres dojrzewania czasem przygotowania się organizmu kobiety i mężczyzny do podjęcia w przyszłości funkcji macierzyńskiej i ojcowskiej. 2. Budowa żeńskiego układu rozrodczego. 3. Budowa męskiego układu rozrodczego. 4. Funkcjonowanie układu rozrodczego kobiety. 5. Zapłodnienie początkiem życia nowego człowieka; warunki, jakie muszą zaistnieć, aby poczęło się dziecko.
8. Przekazywanie życia (dla grupy chłopców) Wymagania ogólne: V, VI Wymagania szczegółowe: III.1, 2, 3	Uczeń potrafi: • określić, czym jest ojcostwo i macierzyństwo, • wskazać perspektywę swojego psychofizycznego rozwoju w celu podjęcia przyszłych ról związanych z ojcostwem. • opisać budowę układu rozrodczego mężczyzny i kobiety, • omówić funkcjonowanie układu rozrodczego dojrzewającego chłopca i dojrzewającej dziewczyny. Uczeń uświadomi sobie: • potrzebę przygotowania się do podjęcia przyszłych ról małżeńskich i rodzinnych.	1. Okres dojrzewania czasem przygotowania się organizmu mężczyzny i kobiety do podjęcia w przyszłości funkcji ojcowskiej i macierzyńskiej. 2. Budowa męskiego układu rozrodczego. 3. Budowa żeńskiego układu rozrodczego. 4. Funkcjonowanie układu rozrodczego mężczyzny. 5. Zapłodnienie początkiem życia nowego człowieka; warunki, jakie muszą zaistnieć, aby poczęło się dziecko.
9. U progu dojrzewania (dla grupy dziewcząt) Wymagania ogólne: III, IV Wymagania szczegółowe: II.1, 3, 4,	Uczennica potrafi: • opisać charakterystyczne przemiany zachodzące w organizmie dziewczynki w okresie dojrzewania, • scharakteryzować zmiany zachodzące w okresie dojrzewania u chłopców, • podać charakterystyczne cechy zmian psychicznych w okresie pokwitania, • przyjąć i zaakceptować procesy fizyczne zachodzące u adolescentki,	1. Wpływ hormonów na zmiany zachodzące w organizmie. 2. „Huśtawka emocjonalna”, czyli zmiany nastroju – typowe dla adolescentów. 3. Osobnicze cechy (wzrost, figura, wielkość i kształt biustu) a dziedziczenie ich po rodzicach. 4. Indywidualne tempo rozwoju;

	• zrozumieć, że każdy organizm ma swój indywidualny rytm dojrzewania, • scharakteryzować właściwy sposób odżywiania i trybu życia według zasad higieny. Uczenica uświadomi sobie, że: • niektóre cechy osobnicze (np. wzrost, wielkość biustu, kobiece kształty) są dziedziczne, nie mamy wpływu na ich wygląd i proporcje, • organizm każdej dziewczynki ma swój własny rytm dojrzewania, • powinna zapewnić swemu organizmowi odpowiednie warunki do harmonijnego rozwoju.	pierwsze zmiany fizyczne, najczęściej między 11. a 14. rokiem życia. 5. Podstawowe informacje dotyczące dojrzewania chłopców. 6. Wpływ trybu życia nastolatki (ruch, odżywianie, sen) na jej rozwój.
10. U progu dojrzewania (dla grupy chłopców) Wymagania ogólne: III, IV Wymagania szczegółowe: II.1, 3, 4, 7	Uczeń potrafi: • opisać charakterystyczne przemiany zachodzące w organizmie chłopca w okresie dojrzewania, • scharakteryzować zmiany zachodzące w okresie dojrzewania u dziewczynki, • podać charakterystyczne cechy zmian psychicznych w okresie pokwitania, • przyjąć i zaakceptować procesy fizyczne zachodzące u adolescenta, • zrozumieć, że każdy organizm ma swój indywidualny rytm dojrzewania, • scharakteryzować właściwy sposób odżywiania i trybu życia według zasad higieny. Uczeń uświadomi sobie, że: • niektóre cechy osobnicze (np. wzrost, męska sylwetka) są dziedziczne, nie mamy wpływu na ich wygląd i proporcje, • organizm każdego chłopca ma swój własny rytm dojrzewania, • powinien zapewnić swemu organizmowi odpowiednie warunki do harmonijnego rozwoju.	1. Wpływ hormonów na zmiany zachodzące w organizmie. 2. „Huśtawka emocjonalna”, czyli zmiany nastroju typowe dla adolescentów. 3. Osobnicze cechy (wzrost, męska sylwetka) a dziedziczenie ich po rodzicach. 4. Indywidualne tempo rozwoju; pierwsze zmiany fizyczne, najczęściej między 12. a 14. rokiem życia. 5. Podstawowe informacje dotyczące dojrzewania dziewcząt. 6. Wpływ trybu życia nastolatka (ruch, odżywianie, sen) na jego rozwój
11. Rodzi się dziecko (dla grupy dziewcząt) Wymagania ogólne: I, II, V Wymagania szczegółowe: I.1, 6, 8, II.9, V.7	Uczenica potrafi: • krótko scharakteryzować okres ciąży, • opisać kolejne etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, • wymienić zasady higienicznego trybu życia matki oczekującej dziecka, • uzasadnić, dlaczego miłość matki i ojca do noworodka jest tak ważna. Uczenica uświadomi sobie: • wartość życia ludzkiego od poczęcia, • potrzebę otaczania troską i miłością matki oczekującej dziecka, • gotowość pomocy rodzicom w sytuacji powrotu mamy ze szpitala i przyjęcie brata lub siostry do rodziny.	1. Poczęcie – początkiem życia człowieka. 2. Fazy rozwoju prenatalnego dziecka. 3. Ciąża: czas trwania; higieniczny tryb życia matki; szkoła rodzenia. 4. Poród – zadaniem dla kobiety, ale również dla mężczyzny. 5. Karmienie naturalne dziecka. 6. Przyjęcie dziecka do rodziny; pomoc starszego rodzeństwa.
12. Rodzi się dziecko	Uczeń potrafi:	1. Poczęcie – początkiem życia

(dla grupy chłopców) Wymagania ogólne: I, II, V Wymagania szczegółowe: I.1, 6, 8, II.9 ,V.7	• krótko scharakteryzować okres ciąży, • opisać kolejne etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, • wymienić zasady higienicznego trybu życia matki oczekującej dziecka, • uzasadnić, dlaczego miłość matki i ojca do noworodka jest tak ważna. Uczeń uświadomi sobie: • wartość życia ludzkiego od poczęcia, • potrzebę otaczania troską i miłością matki oczekującej dziecka, • gotowość pomocy rodzicom w sytuacji powrotu mamy ze szpitala i przyjęcie brata lub siostry do rodziny.	człowieka. 2. Fazy rozwoju prenatalnego dziecka. 3. Ciąża: czas trwania; higieniczny tryb życia matki; szkoła rodzenia. 4. Poród – zadaniem dla kobiety, ale również dla mężczyzny. 5. Karmienie naturalne dziecka. 6. Przyjęcie dziecka do rodziny; pomoc starszego rodzeństwa.
13. Intymność (dla grupy dziewcząt) Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.4	Uczennica potrafi: • określić, czym jest intymność, • rozróżnić kontakty społeczne, które wymagają różnych stopni bliskości fizycznej, • uzasadnić potrzebę nieufności i dystansu wobec obcych ludzi, • wskazać na potrzebę zachowania intymności i nietykalności osobistej. Uczennica uświadomi sobie: • wartość zachowania intymności, • prawo każdego człowieka do szacunku jego ciała i godności osobistej.	1. Rozróżnienie kontaktów społecznych, które wymagają różnych stopni bliskości fizycznej. 2. Pojęcie intymności i wstydu; wstyd jako ochrona przed uprzedmiotowieniem osoby ludzkiej. 3. Prawo człowieka do intymności i nietykalności osobistej. 4. Sytuacje naturalne bliskości fizycznej, np. u lekarza. 5. Przysłanianie nagości (uwarunkowanie klimatyczne, dziedzictwo kulturowe). 6. Strefa intymności barierą dla świata obcych
14. Intymność (dla grupy chłopców) Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.4	Uczeń potrafi: • określić, czym jest intymność, • rozróżnić kontakty społeczne, które wymagają różnych stopni bliskości fizycznej, • uzasadnić potrzebę nieufności i dystansu wobec obcych ludzi, • wskazać na potrzebę zachowania intymności i nietykalności osobistej. Uczeń uświadomi sobie: • wartość zachowania intymności, • prawo każdego człowieka do szacunku jego ciała i godności osobistej.	1. Rozróżnienie kontaktów społecznych, które wymagają różnych stopni bliskości fizycznej. 2. Pojęcie intymności i wstydu; wstyd jako ochrona przed uprzedmiotowieniem osoby ludzkiej. 3. Prawo człowieka do intymności i nietykalności osobistej. 4. Sytuacje naturalne bliskości fizycznej, np. u lekarza. 5. Przysłanianie nagości (uwarunkowanie klimatyczne, dziedzictwo kulturowe). 6. Strefa intymności – barierą dla świata obcych.

15. Obrona własnej intymności (dla grupy dziewcząt) Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.4	Uczennica potrafi: - wymienić sytuacje, które mogą być krępujące i które zawstydzają, - określić sposoby właściwej reakcji, gdy ktoś próbuje naruszyć sferę intymności. Uczennica uświadomi sobie, że: - należy natychmiast zgłaszać sytuacje, w których grozi skrzywdzenie, - należy zachować czujność w kontaktach z osobami nieznanymi	- Sytuacje, które mogą naruszać naszą intymność. - Sposoby możliwych zachowań, jeśli ktoś próbuje przekroczyć sferę intymności: ucieczka, brak zgody, zgłoszenie dorosłym, policji. - Potrzeba dystansu wobec obcych ludzi.
16. Obrona własnej intymności (dla grupy chłopców) Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.4	Uczeń potrafi: - wymienić sytuacje, które mogą być krępujące i które zawstydzają, - określić sposoby właściwej reakcji, gdy ktoś próbuje naruszyć sferę intymności. Uczeń uświadomi sobie, że: - należy natychmiast zgłaszać sytuacje, w których grozi skrzywdzenie, - zachować czujność w kontaktach z osobami nieznanymi.	- Sytuacje, które mogą naruszać naszą intymność. - Sposoby możliwych zachowań, jeśli ktoś próbuje przekroczyć sferę intymności: ucieczka, brak zgody, zgłoszenie dorosłym, policji. - Potrzeba dystansu wobec obcych ludzi.
17. Koleżeństwo Wymagania ogólne: II Wymagania szczegółowe: II.8 ,VI.3, 6, 7	Uczeń potrafi: - określić, co to znaczy „być dobrym kolegą”, „dobrą koleżanką”, - uzasadnić, że koleżeństwo przygotowuje do dojrzałej przyjaźni i miłości, - rozeznaczyć cechy charakteryzujące różnych liderów (tych, których warto uznać za przywódców i tych, których należy unikać). Uczeń uświadomi sobie, że: - obawy rodziców związane z wyborem kolegów i koleżanek mają swoje uzasadnienie, - w pewnych sytuacjach należy być asertywnym.	- Atuty koleżeństwa; umiejętność tworzenia relacji międzyludzkich. - Istota koleżeństwa; czym jest koleżeństwo? - Cechy dobrego kolegi / dobrej koleżanki. - Koleżeństwo – różne oddziaływania na młodego człowieka. - Lider grupy – jaki może być?; jakiego można uznać za autorytet? - Asertywność; dlaczego czasem trzeba odmawiać?
18. Dobre wychowanie Wymagania ogólne: II. Wymagania szczegółowe I.7, 12, VI.4	Uczeń potrafi: - uzasadnić, dlaczego zwroty grzecznościowe, np. proszę, dziękuję, przepraszam) ułatwiają życie, - przedstawić dobre maniery w praktyce: w relacjach z najbliższymi, w domu, szkole i miejscach publicznych, - określić dobór stosownego ubioru w różnych miejscach i sytuacjach. Uczeń uświadomi sobie, że: - znajomość zasad dobrego wychowania jest przydatna w życiu każdego, również młodego człowieka.	- Zasady dobrego wychowania, dobre maniery, savoir-vivre – istotnymi wartościami w procesie wychowania i bezkonfliktowego życia w społeczności ludzkiej. - Savoir-vivre – sztuką życia w różnych sytuacjach: - w życiu rodzinnym, - w szkole, - w miejscach publicznych, np. w środkach komunikacji, w kinie, teatrze, w sklepie. - Odpowiedni ubiór w różnych sytuacjach życiowych; umiar i schludność.
19. Internet świat prawdziwy czy	Uczeń potrafi: wymienić korzyści, które daje korzystanie z	- Internet – wynalazkiem XX wieku. - Zalety internetu – korzyści w

nieprawdziwy? Wymagania ogólne: VII. Wymagania szczegółowe: VI.8, 9	internetu, • określić różne możliwości spędzenia czasu wolnego – w świecie wirtualnym i również w rzeczywistym, • omówić zasady dobrego wychowania w internecie, • przedstawić zjawisko uzależnienia od internetu. Uczeń uświadomi sobie: • wartości, ale i zagrożenia, które niesie ze sobą korzystanie z internetu, • potrzeba świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków społecznego przekazu.	zdobyciu wiedzy i utrzymywanie relacji międzyludzkich. 3. Czas wolny i rozrywki w internecie i w realu. Jak wyważyć proporcje? 4. Savoir-vivre w internecie. 5. Jak nie dać się wciągnąć w sieć – czyli o niebezpieczeństwie uzależnienia od internetu
--	--	--